

Datum
2024-10-07Diarienumr
2024/3329
Er referens
KN2023/03476kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till kn.nm@regeringskansliet.se

Skogsstyrelsens yttrande på remiss av förslag till nationell förteckning över invasiva främmande arter

Allmänt

Skogsstyrelsen ser positivt på förslaget till nationell förteckning över invasiva främmande arter inom ramen för den nationella förordningen om invasiva främmande arter. De föreslagna arterna, varav flera förekommer på skogsmark, hotar biologisk mångfald och ekosystem i Sverige. Förteckningen skapar juridiska förutsättningar för en effektiv bekämpning av arterna i fråga och är ett nödvändigt komplement till EU-förteckningen. Skogsstyrelsen har dock inte analyserat förslagen till författningsändringar i detalj.

Konsekvenser för berörda aktörer

Skogsstyrelsen saknar konsekvensbeskrivningar av hur förslagen kan komma att påverka de flesta skogsägare. Berörda markägare kan komma att behöva avsätta väsentliga resurser på att bekämpa exempelvis kanadensiskt gullris och lupiner på skogsmark, inklusive på hyggen och utmed skogsbilvägar. Naturvårdsverket har i sin rapport till stor del fokuserat på effekter i och kring tätorter.

Skogsstyrelsen saknar också konsekvensbeskrivningar av hur förslagen kan komma att påverka förvaltare av skyddad natur. Det gäller både för statliga och kommunala myndigheter som förvaltar skyddad natur. Av förvaltaransvaret för exempelvis biotopskyddsområden följer ansvar att bekämpa invasiva främmande arter i områdena i fråga. Den nationella förteckningen kan komma att innebära väsentligt merarbete för Skogsstyrelsen och andra berörda myndigheter i detta avseende.

Invasiva skadegörare på skogsträd

Skogsstyrelsen anser att den nationella förteckningen över invasiva främmande arter bör vara ett levande dokument som revideras regelbundet eller vid behov. I detta sammanhang vill Skogsstyrelsen framhålla att förteckningen kan ge juridiska förutsättningar att utrota, begränsa eller kontrollera vissa allvarliga patogener och insektsskadegörare på skogsträd. Skogsstyrelsen anser att det är angeläget att Naturvårdsverket i det fortsatta arbetet med den nationella förteckningen även väljer ut, analyserar, utvärderar och ger förslag på sådana invasiva skogsskadegörare.

Den globala handeln är en inkörsport för invasiva främmande arter till EU, vilka i nästa steg kan spridas vidare inom unionen. Klimatförändringarna med bland annat högre temperaturer, ökad nederbörd och mer extrema väderhändelser förbättrar förutsättningarna för etablering och spridning av många invasiva främmande arter. Det gäller inte minst växtskadegörare på skogsträd i Sverige. Även invasiva skogsskadegörare som redan finns i landet gynnas i framtiden av ett förändrat klimat.

Skogsträden har generellt en omfattande betydelse för ett mycket stort antal rödlistade och andra arter vilka nyttjar eller är helt beroende av värdräden för sin överlevnad. Drabbas skogsträd allvarligt av invasiva främmande arter kan konsekvenserna för värdrädens biologiska mångfald bli förödande.

Enligt SLU Artdatabankens klassificeringar av främmande arter finns flera patogener på skogsträd i Sverige som har en mycket hög invasionspotential och stor ekologisk effekt (klassningarna mycket hög risk, SE eller hög risk, HI). Ett exempel är arter inom släktet *Phytophthora* som främst skadar al, bok och ek. Andra exempel är de patogener som orsakar almsjukan på alm och askskottsjukan på ask.

Med tanke på klimatförändringarna och den globala handeln behöver Sveriges beredskap öka för att begränsa de ekologiska, ekonomiska och sociala effekterna av invasiva främmande arter på skogsträd.

I detta ärende har generaldirektör Herman Sundqvist beslutat och utredare David Ståhlberg varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande avdelningschef Johan Eriksson och naturvårdsspecialist Jean-Michel Roberge deltagit.

Herman Sundqvist

David Ståhlberg